

A Pécsi Ítéltábla a dr. Krauss Ágnes Orsolya ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Pongráczné dr. Csorba Éva ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Törvényszék 2012. november 9. napján kelt . számú ítélete ellen a felperes által 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és a viszontkeresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi a felperesnek az alperes javára elsőfokú perköltségben való marasztalását, és úgy rendelkezik, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket mindegyik fél maga viseli.

A felperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 36.000,- (harminchatezer) forintba leszállítja, az alperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 36.000,- (harminchatezer) forintba felemeli.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy fizessenek meg az államnak az illetékes adóhatóság felhívására személyenként 48.000-48.000,- (negyvennyolcezer-negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeit mindegyik fél maga viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a D. Zrt. igazgatóságának elnöke. A zrt. a L. program keretében 2011. évben benyújtott pályázatokat kezelte, és ezzel összefüggésben állt munkakapcsolatban a M.V.H.Kirendeltségével, amelynek az alperes osztályvezetője, aki a felperes által igazgatott zrt. által előkészített pályázatokat bírálta el. A felek e feladatok ellátása során a munkakapcsolatot többek között elektronikus levelezés útján tartották. Az e-

mailekben az alperes véleményezte a felperes, illetőleg az általa vezetett munkacsoport tevékenységét, az adott pályázatok ügyintézésével kapcsolatosan fejtette ki véleményét. Ezeket az e-maileket a M.V.H. alkalmazottai is megkapták.

A felperes az alperes által küldött e-mailekben szereplő alábbi kijelentésekkel kapcsolatban terjesztett elő keresetet:

„Mivel Te is jogász vagy, arra kérlek gondolkodj magad is egy szofisztikált megfogalmazáson, ami megállja a helyét ezekben az ügyekben. (addig jó, amíg nem a Btk-ból kell idézgetnünk és helyben rövidre zárhatjuk ezeket az ügyeket közös erővel)”

„Ha józan paraszti ésszel nézed a dolgot, akkor ez nem igazán életszerű és felveti a mesterséges körülmények teremtésének lehetőségét.”

„Folyamatosan szerkesztjük - más (kifizetési kérelmek ügyintézése mellett) prioritást élvező feladatunk mellett azon elutasításokat, amiket Ti is megszerkeszthettetek volna, mint más akciócsoport dolgozói teszik.”

„Szerintem ahhoz nem kell részt venni főzőtanfolyamon, hogy a valós paci árakhoz mérten irreális ajánlatokat valaki felismerje.”

„Nyilván megértem, hogy az elutasítás közvetve sérti az érdekeidet, de ezen túl kellene már lépned.”

„Sajnos több kérelmet is meg kell néznünk, mert azt látom, hogy rengeteg túlzó ajánlat található Nálatok - amit jóváhagytatok. Hogyan nem vetted észre?”

„Megtisztelsz, hogy kiöntötted lelked minden fájdalmát - amit köszönök. Régóta ismersz és tudod, hogy nem stílusom a köntörfalazás. Veled is mindig őszinte voltam és leszek és ameddig együtt kell dolgoznunk, addig ez így is lesz, minden negatív kritika ellenére. Akkreditált feladatok ellátása során változatlanul mi felelünk az eljárásokért és ezért végre kell hajtani a jogászokkal egyeztetett kérelemkezelési feladatokat - emlékeztetek, hogy egy hajóban evezünk még akkor is, ha valaki eldobja az evezőt, felköp és aláviszi a sodrás. Nyilván ezek nem mindig kellemes dolgok, de a szabályokat be kell tartani.”

A felperes fenti kijelentésekkel kapcsolatban kérte, hogy állapítsa meg a bíróság, hogy azok az alperes a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértették, kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, valamint kötelezze az alperest megfelelő elégtétel adására, és perköltség fizetésére.

A kereset benyújtását követően, 2012. május 16. napján az alperes a felperes felettes vezetőjéhez, az MVH elnökéhez címzett levelet, amelyben kérte az általuk benyújtott pályázati eljárásokkal összefüggésben az eljárásokból az alperes kizárását egyebek mellett közölve, hogy ennek indoka az alperes minősíthetetlen

stílusa, objektivitást és pártatlanságot mellőző eljárása, illetőleg az ezzel összefüggően indult peres eljárás.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, és viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben kérte annak megállapítását, hogy a felperes a személyiségi jogait megsértette, a felperesnek az alperes feletteséhez címzett levelében írt kijelentéssel: „... alperes neve minősíthetetlen stílusa, az objektivitást és pártatlanságot mellőző eljárása...”. Kérte, hogy a bíróság a felperest a további jogsértésektől tiltsa el, és kötelezze elégtétel adására is.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes a 2012. április 16. napján kelt, MVH Elnökének címzett levelében azzal a kijelentéssel, hogy „alperes neve objektivitást és pártatlanságot mellőző eljárása” az alperes jó hírnévhez való jogát megsértette, ezzel összefüggésben a további jogsértéstől eltiltotta, egyben kötelezte, hogy 15 napon belül adjon elégtételt az alperesnek oly módon, hogy a MVH. Elnökének küldött, az elsőfokú ítélet rendelkező részében megfogalmazott szövegű levelével fejezze ki sajnálkozását. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította, a felperest 101.600 forint elsőfokú perköltség, 60.000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték, míg az alperest 12.000 forint feljegyzett illeték viselésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes keresetében sérelmezett egyes kijelentések nem tartalmaznak tényállításokat, az alperes véleményét rögzítik, más kijelentések, amelyek tényállításokat tartalmaznak nem a felperes személyére vonatkoznak, illetőleg valós, a felperes által nem vitatott tényeket tartalmaznak. Az elsőfokú bíróság az egyes kijelentéseket külön-külön és összességében, együttségében is értékelve azt állapította meg, hogy azokból olyan következtetést nem lehetett levonni, amelyet a felperes keresetében állított, hogy az alperes kijelentései azt a hamis látszatot keltik, hogy a felperes a munkáját nem végzi a megfelelően, hanyagsága miatt az alperesnek kell a felperes helyett dolgoznia, illetve, hogy a pályázati eljárások során a felperes elfogultan jár el, és személyes érdekek vezérlik.

A viszontkeresetet az elsőfokú bíróság részben találta megalapozottnak. Az elsőfokú eljárásban beszerzett alperesi munkaköri leírás alapján azt állapította meg, hogy az alperes, mint az MVHKirendeltség Osztályának vezetője munkakörében felelős a hatáskörébe tartozó szervezeti egységek munkavégzésének megszervezéséért, irányításáért, továbbá irányítja, felügyeli és ellenőrzi a Leader projekt monitoring feladatait és az akciócsoportokkal kapcsolatot tart. Vezető kormánytisztviselőként köteles a reá irányadó jogszabályi és egyéb rendelkezéseket betartani, a pályázatok elbírálásánál pártatlanul, befolyástól mentesen eljárni. A viszontkeresetben hivatkozott levélben a felperes az alperesről olyan értékítéletet közölt, amelyben közvetett tényállításokat is tett, abból ugyanis arra lehet következtetni, hogy az alperes munkavégzése során elfogultan járt el,

nem tartja be a rá vonatkozó munkaköri előírásokat és jogszabályi kötelezettségeket, mivel nem objektív és nem pártatlan. Ezek a kijelentések ezért alkalmasak az alperes jó hírnevének megsértésére, amellyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a viszontkeresetet megalapozottnak találta. A „minősíthetetlen stílus” kijelentés kapcsán azt állapította meg, hogy az véleménynyilvánításnak minősül, amely az alperes jó hírneve megsértését nem jelentheti.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a keresetnek történő helyt adás, valamint a viszontkereset elutasítása és az alperes perköltségben való marasztalása érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy az alperes keresettel támadott kijelentései valótlan tényállításokat tartalmaznak, illetőleg a valós tényeket hamis színben tüntetik fel, és a felperes személyére vonatkoznak, hiszen azt a következtetést lehet belőlük levonni, hogy a felperes önös érdekből nem hajlandó egy pályázatot elutasítani, illetve irreális árajánlatokat fogad el. Előadta, hogy e tényállítások valótlanságát a felperes már a 2012. április 13-ai levelében is sérelmezte, ennek bizonyítékeként az említett levelet fellebbezéséhez mellékelte. Állította, hogy a keresetben sérelmezett kijelentéseivel az alperes azt a látszatot keltette, hogy a felperesnek az eljárása során büntető feljelentés alapjául szolgáló körülményeket kellett volna észlelnie, de ezeket nem tette meg, tehát nem megfelelően végezte a munkáját, illetőleg, hogy a felperes munkája során még a józan paraszti ésszel történő eljárás követelményét sem teljesítette. Valótlan tényállítás az is, hogy a felperes személyes érdekeit sérti a keresetben említett kijelentés alapjául szolgáló pályázat elutasítása. Ezzel az alperes olyan tényállítást tett, amely szerint a felperes nem pártatlanul jár el a munkája során. Hivatkozott arra is, hogy az alperes kijelentéseivel okozati összefüggésben a felperes szakmai munkájával kapcsolatban kollégái körében a felperes személyét illetően a bizalom megingott.

A viszontkeresettel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a viszontkeresettel érintett kijelentéseit hiteltérdemlő bizonyítékokkal támasztotta alá, ennek érdekében a fellebbezéséhez is csatolta a peres felek közötti e-mail levelezés részleteit az egyes pályázatok elbírálásával kapcsolatban, valamint hivatkozott G.Zs. teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt tanúvallomásában foglaltakra. A másodfokú eljárásban az alperes által vezetett osztály tevékenységének az objektivitást és pártatlanságot nélkülöző eljárása bizonyítékeként csatolta a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság számú ítéletét.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint megalapozott:

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítékezése alapjául.

A Ptk. 75. §(1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-ában foglalt példálózó felsorolás szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyi szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Az elsőfokú eljárásban becsatolt iratok alapján az állapítható meg, hogy a felperes és az alperes közötti levélváltásból a közöttük fennálló munkakapcsolat folyamán szakmai vita bontakozott ki, amelyben a felek szakmai álláspontjukat védték, érveltek, és nem értették, hogy a másik fél hogy nem látja be saját álláspontjuk helyességét. (pl.: „...hogyan nem vetted észre...”) Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kereset tárgyává tett kijelentésekkel kapcsolatban, hogy azok részben a vita során az alperes részéről kinyilvánított vélemények, részben pedig olyan tényállítások, amelyeknek valóságtartalmát a felperes maga sem vitatta, vagy amelyek konkrétan nem a felperes személyére vonatkoznak, így a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogának sérelmét nem jelenthetik, ezért a másodfokú bíróság a kereset elutasításának elsőfokú indokaival maga is egyetértett.

Az alperes viszontkeresetében nem jelölte meg pontosan, hogy milyen személyhez fűződő jogát sértette a felperes által a feletteséhez küldött levélben foglalt sérelmezett kijelentés.

Az elsőfokú bíróság a viszontkeresettel érintett kijelentések egy része tekintetében az alperes jó hírnévhez fűződő személyiségi joga sérelmét tartotta megállapíthatónak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban e kijelentések - a keresetben foglalt kijelentésekhez hasonlóan - nem az alperes személyét érintő nyílt vagy burkolt tényállítások, hanem a felperesnek az alperes munkavégzésével kapcsolatos véleményét, értékítéletét rögzítik.

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó 8 kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. tv. 10. Cikk 1. pontja szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát, és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát. A 2. pontja szerint e kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalom - egyebek mellett - más jó hírneve vagy jogai védelme céljából.

Az Alaptörvény IX. Cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

A szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepét és anyajog jellegét az Alkotmánybíróság már több határozatában megerősített, hangsúlyozva, hogy ez a kitüntetett szerep nem vezet arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő alapjog korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, a véleményszabadság tehát törvénnyel is csak kivételesen, és szűk körben korlátozható egy másik alapjog vagy egyéb alkotmányos érték védelmében (34/2004.(IX.28.)AB határozat V.1.).

A véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt, annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak. Amíg egy ilyen alkotmányosan meghozott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül, vagyis az egyéni véleménynyilvánítás a saját törvényei szerint kialakuló közvélemény és ezekkel kölcsönhatásban a minél szélesebb tájékozottságra épülő egyéni véleményalkotás lehetősége az, ami alkotmányos védelmet élvez. Az Alkotmány a szabad kommunikációt - az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot - biztosítja, és nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt, különösen azért, mert maga a véleménye minősítése is e folyamat terméke (30/1992.(V.26.) AB határozat V.3. pont.).

Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. A szintén alkotmányos altalom alatt álló emberi méltóság, becsület, jó hírnév azonban az értékítéletben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet (36/1994.(VI.24.) AB Határozat indokolása III.2. pont).

A vélemény, a bírálat a becsületet vagy az emberi méltóságot akkor sértheti, ha az kifejezi és módjában indoltalanul bántó, sértő vagy lealacsonyító (EBH.2011.2408.).

A viszontkeresetben az alperes munkájával kapcsolatban a felperes által megfogalmazott vélemény a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tekinthető indokolatlanul sértőnek bántónak vagy lealacsonyítóknak, ezért nemcsak az alperes jó hírnevét, hanem egyéb személyhez fűződő jogát, így a becsületét vagy emberi méltóságát sem sérti.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy sem az alperes sem a felperes kifogásolt kijelentései nem okozták a személyhez fűződő jogok sérelmét, az e jogok védelmét szolgáló, a Ptk-ban meghatározott eszközök alkalmazására nincs szükség. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét részben

megváltoztatta, és a viszontkeresetet teljes egészében elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokaira tekintettel helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására tekintettel a felek a peresztessége és pernyertessége aránya között számottevő különbség nem volt, ezért a másodfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy az első- és másodfokú eljárásban a felek maguk viselik a saját költségeiket a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján.

A részben sikeres felperesi fellebbezésre tekintettel a Pp. 78.§(1) bekezdése alapján kötelesek viselni a peres felek a kereset és a viszontkereset folytán feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket, valamint a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján peresztességük arányában a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

P é c s, 2013. június 20.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró